

Ad Num. II.

Ibi : Quarum, verum esse, censio.

- 82 Quod expressa voluntas testatoris excludat Monasterium in causa d. cap. in presentia , ex multis comprobavimus supra, ad numer. 8. i. princip. Idem est, si de tali voluntate exclusiva Monasterii ex conjecturis manifeste apparet : veluti si filius testatoris sit substitutus, aut cum aliquis ex familia eo animo , ut in illa perpetuo bona permaneant titulo majoratus , substituatur ; Menoch. num. 44. 45. Guttier. num. 29. & 35. Fusar. quast. 419. num. 48. 55. Ita docent Pellizar. supr. tract. 8. cap. 7. num. 14. Rodrig. quast 77. art. 4. Menoch. d presump. 23. a n. m. 1. Pat. Molin. d. p. 190 num. 19. Guttier. dict. cap. 32. num 28. Balb. in l. fin. in princip. num. 1. 2. C. de Epis op. & Cleric. Ripa in l. ex facto. §. si quis rogatus, el 1. num. 39. ff. ad Trabellian. Alciat. in l. Gallus. §. & quia si agum, in 2. lct. num. 7. ff. de liber. & postum. Costa in cap. si pater part. 1. ve. b. Si absque liberis , num. 68. de testament. in 6. Mantic. dict. lib. 11. ii. 7. num. 18. & it. 18. num 31. Medicus tratt. Mors omnia solvit , part. 3. num. 47. Villalob. commun. lit. M. verbo , Monasterium , Storia Odd. de con penios. substut. par. 6 quast. 2. art. 6. dub. 2. num. 24. Franchis decif. Neapolit. 29. num. 7. part. 1. Gacheran. Pedement. decif. 126. num. 24. Menchac. de success. creat. lib. 2. §. 21. num. 167. cum sequentibus , Alvar. de conjecturam de unic. lib. 2. cap., in princip. num. 3. Galganet de cond. & dimonst. part. 1. cap. 8. à num. 45. Læli. Z. c. chi. de Repub. Ecclesiast. tr. de Regular. ap. 1. num. 14 ampliat. 15. Sanch. apud quem & alii multi dict. lib. 7. cap. 16. num. 12. Quæ sententia est tenenda, licet plurimi sentiant, Monasterium non posse excludi per expressam , aut conjecturam voluntatem testatoris , quos ipse Sanch. congerit, n. m. 1. De quo videre oportet Mantic. dict. it. 7. ubi plures casas resert , in quibus Monasterium non excludi substitutum , & latius Barbos. in collectan. ad d. Et. cap. in presentia, a num. 3.

pra part. 6. quast. 2. artic. 6. dub. 2. num. 29. & multi alii apud Sanch. supr. num. 5 1. Constat itaque , utramque opinionem satis probabilem esse , ac communem ; tamen prima, quæ D. Covar. placet , ut magis pia, ita & probabilior videtur; quamvis Cancer. dict. cap. 24. num. 18. asterat , hanc ultimam opinionem in praxi recepiam, quam idem probat.

86 Est hic animadvertisendum , Monasterium incapax succedendi, nunquam excludere substitutum , imò statim professione per institutum emissa , bona illi acquireti , et si de hoc ultimo yatic sentiant Sribentes , ut videre licet apud Sanch. Parlad. & alios statim referendos.

At cum Monasterium incapax non est , licet excludatur per voluntatem testatoris , ut dictum est , bona non queruntur substituto post professionem , sed post mortem Religiosi , interimque Monasterium potitur bonis restituendis. Unde si prius decebat substitutus , quam Religiosus , omnino Monasterio bona in perpetuum cedent ; Mantic. d. Et. titul. 7. num. 8. Fusar. de substitut. quast. 119. n. 61. Aug. Barbos. de appellativa verbis. utriusq; sur signif. apparel. 99. numer. 129. Farin. in f. agm. n. crimin. lit. M. num. 380. Fr. Eman. quast. Regular. 10m. 2. quast. 7. artic. 4. Pellizzari. Supr. dict. cap. 7. numer. 15. 17. Pat. Molin. u. Et. d. sp. 190. numer. 33. vers. In q; ocumque animam , Tapia in anib. ingressi , verbo , sua , cap. 13. num. 49. C. de Sacros. Eccl. Casanat. conf. 26. num. 4. Boëri. decif. 354. num. 4. Peregrin. si pra. art. 28. numer. 31. Socin. Iun. in dict. §. & quid si tanum. numer. 23. ubi Lancelot. numer. 8. Menochi. dict. pra. 83. n. me. 71. Cavalcan. decif. 1. numer. 30. 34 par. 3. Guttier. d. Et. cap. 32. numer. 25. Parlador. diff. rent. 147. §. 1. num. 12. 13. Sanch. cap. 6. numer. 10. 13. cum sequentibus. Cancer. numero 29. 30. ex quibus maximè consulendi sunt Pelliz. & Sanch. qui omnia supr. à tradita plenius probant.

Verum si gravatus ingrediatur Religionem Societatis 88

ibi : Ex quibus ea sit vera.

- 83 Hec ratio decidendi, ad dict. § sed & hoc p. aſenti, com-
muniiori Doctorum calculo cūprobator, quam tradunt
S. n. h. ſuprā num. 3. ubi plū mihi Fortun. de uliim. fine, i. 2.
lat. 1. n. m. 19. Galgant. ſuprā, c. p. 18. num. 51. Beroi. in
ſuis q. ſiſionib. queſt. 34. num. 4. Peregrin. de firce. minif. a. t.
28. num. 15. Mantic. d. tit. 7. num. 7. & uit. 8. num. 3. Flores
de Mena ad Genim. d. c. 139. Guitier. d. cap. 25. num. 6. Pat.
Molin. disp. 190. o. 1. 3. vers. Quando quis.

ibi: Quibus animadversis apparet verum esse.

- 84 Substitutam per Monasterium excludi, etiam si dictum fuerit: Si sine liberis veris, & ex suo corpore natus institutus decedat, tenent Sarmient. select. libr. 8 super §. s. in i. temp. p. s. num. 2. qui est sub l. si in a. quis. 53. ff. de leg. 2. Ursil. ad Affili. Neapolit. decis. 48. in fine, & decis. 30. num. 4. Averdan. in l. 40. Taur. glo. 4. num. 30. Pater Molin. d. disput. 90. num. 18. in fine, Gamma de i. f. 316. num. 2. pari. 1. Perez in l. 1. in. 2. lib. 5. Ordinam. fol. 134. Armi la. v. rho. hereditas. n. 2. non excludat substitutum. Ex quod. ut. dicitur, & a. p. vota priuæ egreditur institutus, jam facta renunciatione, Societas bona, quæ erant restitucioni subjecta, retinebit tam gravato, quam substituto penitus exclusis; sequitur Pellizzari num. 16. Quæ doctrina non dissonat, attenta ratione textus in dict. §. sed & hoc p. asenti, ad cujus intellectum plenum maximè conducunt latè tradita, per Sanchez, diez. cat. 16.

Vers. Quam opinionem, ibi: Quamvis non desunt et pluies

- 85 Quid in predicta specie Monasterium penitus excluditur, admisso substituto, contra nuper landatos sentiunt Menoch. d. pref. 83. à num. 27 ad 35. & n. 49. Guttier. d. 32. à n. 41. Spino in special. testament. glos. 12. princ. n. 31. Cavalcan. decisi. I. num. 3. part. 3. Petr. Gregor. Syntagma. jur. lib. 24. cap. 28. numero 27. Hostiens. in cap. Raina dus num.

Quoad locum verò D. Augustini relatum, in dict. cap. 90
quicunque, 17. quæst. 4. si ipius menti standum est loquitur
duntaxat de legitima filiis debita: quoniam præmitit,
peccare

eccare patrem conferentem Ecclesiae, quod illis relin-
uerere tenebatur, alioqui non esset reprehendendus, imo
audandus, qui in opus piuum erogaret, quod in usus pro-
honos licite poterat distribuere; ad quam sententiam com-
probandum utitur exemplo Episcopi illius, qui restituit
Ecclesiae sue dorata propter prolim donatori na-
mum, afferens non posse ea retinere sine peccato; cuius ra-
go est, ut ex iis, quae præmisserat Sanctus, colligitur: nam
am patens nequicet filios fraudare debita hæreditate,
Episcopus ex injusta acceptatione restituere debebat. Qui-
us non obset, quod ibi dicitur, in Episcopi esse potestate
reddere jure fori: Nam non est intelligendum, ut se-
cundum jus donatio non revocetur, atque ita Prælatus ille
non in judicio defendere posset; quod verum non est; sed
hypothesi in foro externo Episcopus reddere donata
non cogeretur, quia a nemine petebantur, siquidem do-
ctor de repetitione minime cogitabat, ut pater ibi: *Nec*
nam opinanti illi. Ex quo loco sic exposito nihil deduci-
test, quod ad præsentem questionem attineat; cum
Augustinus non discutiat, an in totum, vel pro parte
a donatio revocari deberet, neque aliquid circa jus de-
cernat; sed factum laudat, non aperiens, an Episcopus
us reddiderit quam debebat quod & nos later, ignoran-
tibus illius Civitatis statutum, vel consuetudinem. Constat
men, secundum hanc ultimam opinionem, quam nu-
trix probavimus, factum Episcopi juris communis regulis
e conforme.

Quando donatio sit Ecclesie pro exoneranda donato-
ris conscientia , velut in satisfactionem perpetram quæsi-
torum , sicut neque quoad Legitimam auctoritate donata pos-
sunt , in quibus Ecclesia libertis omnino præponitur ,
etiam in Legitima , Menoch. ad lib. 4. pras. 189. num.
136 ad 139. ubi alios refert.

Ad Num. 12.

- Multum interest inter remedia d. l. si unquam, &c l. i.
C. de inoffic donat. Primum comperit, ubi apparet, vel jure
præsumitur, quod si donator extimaret se liberos sulce-
ptatum, non donasset; quare ex defectu consensus in to-
tum favore ipsius donatio revocatur, filio superveniente;
intelligitur enim donatum sub conditione. Se undrum
datut, cum dogator non idem à donando abstinet, quod
de propriabole cogitaret, ut cum illam habendo, vel
habere sperando, donatur contra paternæ pietatis offi-
cium; unde donatio ita facta, inofficiosa dicitur; quare
filii adversus patris voluntatem auxilium indulgetur, ut
de inofficiosa donatione agentes, quod ipsis donator pa-
ter auferre non potuit, confequantur; *Fontan. supra, part. 2.*
claus. 5. glof. 8. part. 3. num. 15. 42. Mangil. quest. 97. num. 18.
Tirquet. in d. l. si unquam, in pref. at. num. 92. Hermos. in
d. l. 8. glof. 2. num. 17. & glof. 12. num. 1. Tondut. quest.
civil. cap. 54. num. 11. Addition. ad Clat. sup. quest. 24. lit. A.
Ibi: *Nam ure comp. rium. est.*

quanto patet per primam donationem, que faciat alias
fecit, per quas Legitima filiorum fraudatur; nam putat,
& primam posse retractari. Sed ea limitatio recipienda
est, pro parte reiciunt Trentacinq. d. resol. 4. nun. 5. Tira-
quet. in d. l. si unquam v. b., *Omnia, v. l. partem aliquam;*
Joan. Grivel. decis. Dolan. 97. nun. 15. & alii, quos refert
Hermos. d. dict. glof. 13. num. 32.

Ib.: *Vt sonans in officio a re & consilio*

Donatio in officio a re, & consilio, in totum revoca. 98
tur; et tantum, usque ad Legitimam, Trentacinq. dict. resol.
4. n. 2. Mot. t. de succession. legal. pars. 1. quest. 25. art. 7. n. 1. Man-
gil. quest. 23. n. 2. Gratian dict. c. 729. a. n. 1. Anton. Gom.
dict. I. b. 2. variar. cap. 4. num. 13. Guttierr. de juram. c. confirmat.
par. 1. cap. 9. num. 11. Jul. Clar. dict. quest. 24. num. 2. Fontan.,
dict. glof. 8. par. 2. à num. 12. Merlin. dict. quest. 21. num. 18. 2. 1.
Hermos. dict. glof. 13. num. 3. Rota decis. 488. num. 19. parti. 1.
in Nov. f. Menoch. cum multis cons. 92. 3. num. 20. Cancer. d.
cap. 8. num. 120. 121. Pat. Molin. d. dispu. 283. num. 11. 12. icet
dubius tenetur. donationem re & consilio inofficiosa in

De hoc dictum est satis supra, in principio hujus cas.

Ibi : Quod si donatio revocetur ex posteriori capite.

- 93 Donatio inofficiola censetur, quando legitimam salva
non remanet ei, cui de jure debetur; Iuli. Clar. d. quasi. 24.
num. 2. Trentacinq. dict. tit. de donat resolu. 4.n.3. Gratian.
d. sept. forens. cap. 729. num. 37. Merlin. supra lib. 2. tit. 1.
quest. 21. num. 11. Menoch. cons. 923. num. 24. Anton. Gom.
dict. cap. 4. num. 13. Tusch. D. concl. 684. num. 1. Unde ne-
dum deicendentes, & ascendentis, sed etiam fratres, &
sorores utrinque conjuncti, aut ex eodem patre nati, po-
tentia donationem turpi personæ factam, ut in officio am-
revocare; quia personis turpibus institutis, debetur illis
Legitima; alias si non reliquatur, de inofficio testa-
mento agere permisum est; l. Fratres 27. C. de inofficio testam.
l. 12. tit. 7. part. 6. §. soror. Inst. cod. Ita tenent Merlin. supr.
lib. 1. tit. 2. quest. 13. num. 1. §. & d. qu. 21. num. 8.9. Cujac.
lib. 17. ob. er. t. 40. Castill. quotidian. r. lib. 2. cap. 19. Tren-

bosficiose donat onis, Tus. n. 23. 24.
Consilio & re inofficiose est donatio, cum non solùm
iberi per illam Legitimā fraudantur, sed etiam donator
hoc ipsum intendit. Re tantum quando fraudare noluit
qui donavit, in effectu tamen Legitima donando minui-
tur, vel aufertur; saxe enim de facultatibus suis plus,

quam in eis est, sperant homines, §. in fraudem, Inf. de quib.
ex causam amittitur, & licet. Sic docent Iul. Clar. dict. num. 1.
vers. De iure autem Merlini dicitur qu. 21. n. 18. Mangil. supra
§. 56. Gratian. d. cap. 729. a. n. 30. Cancer. d. 8. n. 128.

Confidimus tragoandi pietatum, quod quis habens
filios successionis capaces, immutat facit donator em
quare fraudem probare non tenetur, qui adversus dona-
tione venerit: locus est, si filii orbatus donet; Merlin.
f. sp. 26. cum segg. Olatch. dec. 12. Clar. dict. q. 24. n. 3.

Eti. norandum, quod haeres donatoris non agit adver-
sus donationem in officio latere, & conflio, ut in totum
revocetur, et u que ad Legitimam duraxat, quia contra-
factum defuncti venire non licet; l. cum à matre 14. C. de
rei vivendi a. 24. tit. 13. part. 5. Quod generaliter limita-
tur quoad Legitimam, cuius supplementum petere filius
poterit, etiam haeres existat patri, Merlin. numer. 3. 21.
Hermos. numer. 21. Pinel. in 1. 1. pa. t. 3. num. 8. 1. limit. 12. C. de
bon matern. Bart. in. Tertia, §. Imperator, num. 4. ff. de leg. 2.
Bald. in 2. C. de officio, donation. Simon. de Praxis de in-
terpretatione ultimar. volum. libr. 5. dub. 2. interpiet. 2. numer. 67.
Menoch. c. n. 89. num. 93. Trentac. q. num. 11. vers. Non est
discendum.

Idem juris erit, si filio aliquid à patre relinquatur, vel
donetur, nam agere nisi ad supplementum Legitimae non
valebit; Trentac. q. 2. ex ol. t. 4. num. 2. vers. Hac concilio,
Nata conf. 125. num. 6. vo. 1. Tusc. dict. or. 68. num. 1. 32.
Hermos. numer. 5. Merlin. numer. 23. D. Covar. in car. Rai-
nitis §. 10. num. 9. de testamentis. Sua, recepta semine, verb. Do-
natio, num. 23. Clar. dict. quest. 2. 4. numer. 4. Sed tunc cum testa-
mento decedat pater, necesse est, ut in titulo institutionis
filio relinquatur, Merlin. dict. num. 23. vers. Subdeclaratur
Mangil. quest. 95. num. 43. 44. Clar. libr. 3. re. ep. ar. sentent. §.
testamentum, quest. 38. num. 1.

103 An fructus percepti ex re donata, cum donatio ut inof-
ficio revocatur, restituuntur sibi; controversitur; et quo
Hermos. dict. glo. 1. 2. num. 22. Boeri 98. num. 6. Segura
in 1. §. 6. vir. cl. 26. vers. Tertia erit conlusio, & ibi Perez
in addit. ff. de acquirend. poss. Menchica controversial. illu-
str. p. 33. num. 6. Trentac. d. tit. de dona. resolut. 4. n. 131.
videtur omnino Gregor. Lopez in d. t. 8. glo. 12. a. finem.

104 Donatio etiam remuneratoria ut in officio revocatur,
Trentac. d. reg. 4. num. 10. Alexand. conf. 55. vol. 1.
Roman. conf. 96. Greg. L. p. g. 13. Sed fallit, cum merito
remuneratio, eti. inutiliter posset, Pirlador. r. r.
quod. in r. b. 3. q. 15. n. 3. Guti. r. sejuran. confirmat. art.
1. cap. 5. n. 24. 2. D. Covar. in car. um i. officio. num. 1. de
testam. B. causa: in melior. lib. cap. 17. n. 3. Hermos. i. ct.
glo. 13. n. 6. Quod si plus doreatur, quia in val. meira,
quod excedit a liberis poterit revocari, nam quoad ex-
cellum simplex est donatio, Tiraquel. d. verb. donatione
largitus, num. 80. Pinel. in 1. 1. pa. t. 3. n. 6. C. de bon matern.
Menoch. c. n. 112. num. 13. Clar. q. 2. 3. n. 4. Eoem modo
donatio ex titulo, & causa onerosa facta, ut in officio
non revocatur, Cyriac. dec. 2. 4. in fine, Mer. in. lib. 1. 2.
quest. 1. 3. n. 2.

105 Actio ad revocandam donationem pro Legimia, vel
ejus supplemento, triginta annis durat; sed ad eam in to-
tum retractandam, ut in officio quinquennio extingui-
tur; Merlin. num. 45. 46. Hermos. g. o. 1. 1. num. 3. 36. Fontan-
tel. d. g. o. 8. p. r. 2. num. 18. 47. 48. Parl. don. dict. cap. 48.
n. m. 30. 31. Menoch. conf. 41. ex num. 33. Pat. Molin. d. spu-
rat 283. num. 11.

Vers. His etiam adjiciendum est.

106 Quanta pars bonorum donata sufficiat, ut locus sit reme-
dio dict. l. si unquam. Iudicis telenquit arbitrio, nam si ita
exigua sit res, vel quantitas, ut verosimiliter videatur eam
fuisse donata, licet donator de liberis cogitavisset, aut eos
habuisset, donatio minime revocabilis; Gregor. Lopez
in d. 8. glo. 5. Mangil. d. q. 95. num. 13. Fontan. d. glo. 8.
p. 2. num. 33. n. 3. Menoch. de a. bir. lib. 2. ca. 133. num. 1. 2.
Hermos. in d. glo. 6. Tondut. d. cap. 54. 4. n. 6. Clar. in dict. §.
donatio, quest. 21. n. m. 5. Anton. Fab. in Codice, libr. 8. tit. 56.
dict. 9. Cancer. dict. 1. 8. de donat. numer. 12. 6. vers. Veritas.

Pat. Molin. d. disp. 2. 8. 2. num. 5. ubi ait, donationem om-
nino esse revocandam, quando tangit legitimam filiorum;
ut si in Hispania, ultra Quintum bonorum donareret;
aliо qui Judicis arbitrio relinqui. Et opus non est, et quod¹⁰⁷
donatur, sit pretio estimabile, nam donatio juris patro-
natus Ecclesiae potest ex ea constitutione revocari, Ton-
dat n. m. 8. Tiraquel. verb. donatione largit. s. num. 1. 6.

Ibi: Quibus ita transtulit.

Legitima filio um de jure communis, si filii sunt quatuor,
vel pauciores, est tercia bonorum pars; si plures, dimidia;
auth. Novissima. C. de f. testam. eu. au. h. n. tico, de i. v. i. &
sem. §. 1. J. nov. 115. 1. 17. it. 1. part. 6. Gregor. Lop. in
l. 12. glo. 10. tit. 5. par. 6. Connac. in Commentar. jur. civil.
lib. 9. cap. 10. num. 2. Merlin. f. pr. lib. 1. tit. 3. quest. 1. num. 2. 3.
ubi plures, Molin. ae primogen. lib. 1. cap. 7. num. 7. Quod
etiam in arrogat. procedit; quamvis adoptivorum L. gi-
timam, Quartam esse, resolvat Merlin. it 3. quest. 3. num. 3.
De jure nostro est omnia bona patris, excepto Quinto, de
quo liberè disponere permittitur, neconon de Tertio inter
ipso liberos, l. 28. Taur. quæ st. l. 12. tit. 6. lib. 5. Recopilat.
l. 17. Taur. quæ est l. 1. eod. tit. 6. Molin. i. bi proxime, Ant.
Gom. in d. l. 17. num. 1. Sanch. in præcep. Decal. g. d. lib. 7.
cap. 9. num. 27. Valsal. de partitionib. c. 17. num. 1. Pat. Molin.
supra. disp. 158. num. 8. 9. Qui duo notant in Regno Lusitano
patrem post de Tertio bonorum indistincte disponere, re-
liquo liberis reliquo, quod est eorum Legitima. In computa-
tionis, sive divisione hæreditatis, prius deducenda est Quintum,
quam Tertium; utra l. 24. glo. 1. Ant. Gom. um. 2. Val-
ladie. in polit. c. 7. n. 44. Elcobar. de ratiocin. cōp. t. 1. a. r. 2.

Legitima Ascendentum de jure communis est tercia bo-
norum pars secundum magis receptam opinionem; et si
a iqui sentiant solūm esse quartam, de quo disputat Mer-
lin. dict. tit. 3. q. 4. per totam, tenens communem, quam de-
fendunt etiam ultra eos, quos laudat n. m. 11. Menchac.
de su. cōfess. c. e. lib. 2. §. 10. num. 182. Roderic. Sua. in l.
quoniam p. i. p. bus, ampliat. 16. num. 7. in fine, Ma. hec. de
l. gat. & fiduciannis lib. 4. ca. 8. n. m. 9. Camil. Borrel. in
sum. de i. s. tom. 3. t. 1. 16. de Leg. i. m. num. 27. Quorum
fundamentum est, dict. authent. Novissima, nam augmentum
Legitimæ descendenterum, ad eam, qua Ascenden-
tibus denetur, extendunt. De jure autem Regio duas par-
tes Bonorum sunt Ascendentium Legitima; Tertia, ut de
ca. eo libit statuat, mortuorum resevata; l. 6. T. r. quæ
est l. 1. titul. 8. lib. 1. R. copilat. Ant. Gom. in d. l. 1. 6.
n. 1. He m. 1. d. t. glo. 12. 6. Molin. i. ct. n. 7.

Fratrum Legitima, quando ei debetur, est quarta bo-
norum pars: juxta regulam §. 1. g. i. ur. quartam, l. st. de i. f.
facio, t. sia rem, que quoad eos nullo jure immutata inveni-
tur, neque int. litigatur aucta ex d. a. t. Novissima. Roderic.
Sua. in d. l. quo. iam in prioribus, in evidenti lib. num. 12. in
fine. C. de inoff. etiam. Berlich. conclusio. practical.
part. 3. co. c. u. 1. n. 70. Cagno. in l. 1. dubi. at. 2. qu. n. 12. ff. de
inoff. i. o. testam. Afflictis dec. 2. 4. in fine, Mer. in. lib. 1. 2.
quest. 1. 3. n. 2.

Sed contrarium, scilicet fraternal Legitima anctam
est a. instar filium, tuentur Menchac. d. §. 10. m. 268. Fa-
china. con. ovirs. i. 4. cap. 18. Ma. hec. dict. cap. 8. num. 13.
Quod verum non videatur.

Tunc autem hæc quarta pars fratris debetur, cum persona
tupis ex donatione, vel testamento ad bona venit frat-
er. §. 0. 0. a. tem. 1. st. de inoff. testam. nt. Ant. Gom. v. r. a.
lib. 1. cap. 1. 1. num. 37. Merlin. com. multis, upra num. 1. Quo-
calu si nihil detur, vel relinquatur quocumque titulo fra-
tri, in totum te. tamentum, vel donationem irritat; Mer-
lin. su. r. n. 1. 5. & diximus alibi; ubi vero quicquam ei con-
ferunt solūm agit ad supplementum Quartæ, sive Legiti-
mae, Merlin. num. 30. & lib. 3. quest. 1. num. 8. ubi alii Ce-
vall. us. 66. a. num. 7. Castill. qui de p. axi testatur in l. 7.
Taur. qui l. c. i. t. t. a. loquantur, idem in donatio-
ne dicendum est; argumento l. fin. C. de inoff. donat. Merlin.
dict. quest. 21. n. m. 5. Anton. Fab. in Codice, libr. 8. tit. 56.
dict. 9. Cancer. dict. 1. 8. de donat. numer. 12. 6. vers. Veritas.

AD

AD CAPUT XX.

Quando subreptio sive obreptio circa causam finalem, vel im-
pulsivam contingens rescripta videtur.

SUMMARIUM.

- 1 Referuntur, qui de hac materia tractant.
- 2 Rescripta aia Motu proprio, & alia ad instantiam Partis
exceduntur.
- 3 Omne rescriptum, in quo expresa non est clausula: Motu
proprio; intelligitur ad preces ali uisus concepsum.
- 4 In debito non presumitur gratia Motu proprio emanasse.
- 5 Non permititur, testibus probari, rescriptum fuisse Motu
proprio expeditem, in quo talis clausula expressa non est.
- 6 Ubi clausula, Motu proprio, adebet, tale rescriptum ju-
dicatur, esti precum in ipso mentio fiat.
- 7 Clusula, Motu proprio, quid signifi.
- 8 Differentia inter rescripta Motu proprio expedita, & alias
remissive.
- 9 Preces hoc in tractatu quid signifi.
- 10 Gratia pars esse censetur.
- 11 Me s dubia Principis in rescripto ex precibus est intelli-
genda.
- 12 Tripliiter vitium in rescriptis contrahitur, per quod g. a.
ria fit i. r. a.
- 13 Obreptio, & subreptio quid, & an inter se distinguantur?
- 14 Stylus lequendus potior habetur re bonis proprietate.
- 15 Rescripta aia perperam impetrata, ipso jure su. t. mul-
ta; Insititia vero, si opponitur.
- 16 Ratio præmissa differentia traditur.
- 17 Actus, qui annullatur fazore alicujus, ipsius consensu
potest subsistere.
- 18 Quod alicius gratia esti inductum, non debet in ejus in-
commodum re organeri.
- 19 Lues sicuti, publicè interest.
- 20 Quibus casibus rescripta Insititia sunt ipso jure nulla re-
missive.
- 21 Vitium rescriptorum, etiam quipso jure sunt nulla, post
quadraginta annos obligeare non licet.
- 22 Rescriptum imperatum per excommunicatum non valeat.
- 23 Ex s. lo. Curia in efo ipis conceditur absolutio à censuris.
- 24 OI. repetitionem, aut ful. priorum, ex qua Princeps facilior
red. iur. ad concordand. exhibere rescripta, qui doceant.
- 25 Fundamenta præstat. sententia, remissive.
- 26 Ob iurio, vel subr. p. r. c. r. a. causam finalem, annullat res-
cripta; securi circa impulsivam.
- 27 Taciturnitas item veritas, si solūm nocere non valet.
- 28 Rescriptum imperatum per excommunicatum non valeat.
- 29 Ad eum pro vera seminaria, c. fin. de fil. presbyter. in. 6.
- 30 Poluans beneficium Ecclesiasticum, ex Curia styllo exprimere
debet, se Clericum esse, vel laicum.
- 31 Causa quiplex est.
- 32 Causa finalis inter catervas primum locum obtinet.
- 33 Causa impulsiva propriæ causa non est.
- 34 Non omnia, sine quibus res non fieret, ipsius causa sunt.
- 35 Simoni acutum non est, servire Praet. principaliter, ut ab eo
Ecclesiasticum beneficium ex gratitudine obtineatur.
- 36 Usura non est, mutuare principiiter ob spem tueri ex li-
beralitate mutuarii.
- 37 Episcopus confor. famulo beneficium in remuneracionem
servit, ad quam ex gratitudine sola tenebatur, simontiam
non committit, esti id expessivum.
- 38 An licet a. mutuarii, deducere in partu, ut mutuarius ad si-
mile beneficium reddendum teneatur ex gratitudine? remissive.
- 39 Amici i. m. p. a. t. m. deducere propter mutuum, an lic-
tum sit? remissive.
- 40 Canonici assistentes Divinis principaliiter ob distributiones
quotidianas, sim. nam non injuriant.
- 41 Cessante causa finali, cessant effectus.
- 42 Causa impulsiva cessante, effectus permanet.
- 43 Quia si causa finalis, & qua impulsiva, quod rescripta.
- 44 Vitium circa causam finalem destruit gratiam, esti culpa
impetrantis non eveniat.
- 45 Curiales, vitiis impetrantes literas, falsi pœnae coercen-
tur.
- 46 Consensus tollitur per errorem.
- 47 Rescriptum, in quo subreptio vel obreptio circa causam fi-
nalē contingit, est involuntarium.
- 48 Non omnis taci ueritas eius, quo cognito, Princeps gratiam
deneget, efficit rescripto.
- 49 Supressio veritatis quando faciat irritam gratiam Motu
proprio concussum.
- 50 Si dubium sit, an causa finalis, vel impulsiva, circa quam
vitium contingit, gratia non valeat.
- 51 In testamentis plenus voluntates testantium interpretantur.
- 52 In d. b. iis, quod cuius fuerit, sequendum est.
- 53 Defectus contingens in causa impulsiva gratiam non viat.
nisi cognita ve. ita, vel non conced. re. ur., vel alter
concedetur.
- 54 Quando falsa non tangit causam finalem, solum est invi-
lentia facit ita ad concordandum.
- 55 Indicis arbitrio rei. iur. in surreptio circa causam fi-
nalē.
- 56 Ubi dolo fa. sitas co. tingit, etiam quoad causam impuls-
ivam, rescriptum est irriuum.
- 57 Memoriens in dolo esse videtur.
- 58 Semper in rescriptis submelligitur conditio; Si Preces ve-
ritate nitantur.
- 59 Conditio. Si preces veritate nitantur, ad quere eirtur.
- 60 Taciturnitas in causa finali rescriptum non viat, si probe-
tur, Princeps non latuiss. quod est supressum.
- 61 Omnis presumptio cedit veritati.
- 62 Taciturnitas eorum, q. & j. exprimere jubet, omnino gratiam
viat, quoniam libet a. id.
- 63 Altius contra formam legis non tenet.
- 64 Quod a. necessario sunt exprimenda in cuiusque gratia impe-
tratione, remissive.
- 65 Falsa circa instantia eius, quod postulatur, gratia viat.
- 66 Quando unica exprimere in causa, & ea est falsa, sine distin-
ctione, rescriptum non tenet.
- 67 In beneficii curia in i. r. i. f. c. i. c. i. d. est necessario men-
tio eius qualitatibus.
- 68 False narratio circa causam imp. l. s. v. am. rescriptum non
viat, esti in eis, ne necessario un. exprimenda, con-
tingat; mod. o. b. o. c. t. o. explicandur.
- 69 Demonstratio falsa dispositionem non viat.
- 70 Ratio de idendi: ad cap. cui de non sacerdotali, de præb.
in 6. & ad cap. suscep. de rescript. eod. lib.
- 71 Rescripta sum. stylis iuris.
- 72 Taciturnitas in eis, qua de styllo Curia sunt exprimenda,
viat gratiam.
- 73 Valor. benef. i. est exprimenda in ejus impre-
tatione.
- 74 Tai i. u. ita, vel falsitas circa valorem beneficij irritam
fa. i. gratiam.
- 75 In eis, qua de styllo Curia expl. cari debent, non distin-
guuntur an Princeps cognita verit. a. esti concepsus necne.
- 76 Styx Curia, & juris constitutio candem vim obtinent quod
ea. q. a. in rescriptis exprimi jubentur.
- 77 Expressio majoris valoris beneficij non nocet gratia.
- 78 L. ratione cessante, ejus dispositioni non est locus.
- 79 Sub. meiori summa continetur minor.
- 80 Quod abundat, non nocet.
- 81 Ad ea, que raro. o. c. d. d. t. j. u. non adaptantur.
- 82 Mens potius, quam ex ea disponens est inspicienda.
- 83 Quod vero simili responderet disponens si interrogaretur
pro exp. habetur.
- 84 Abundans cautela non nocet.
- 85 Forma est specifi è imp. erda.
- 86 Quancio f. r. ma per agu. pollens potest impleri.
- 87 An valor. beneficij, quod quis habet, quando alterum po-
stat, sit exprimendus?
- 88 In valor. beneficij exprimendo non contineantur quotidianas
distributiones, nec quod pro Anniversariis datur.
- 89 Explicatur d. cap. cui de non sacerdotali, de præb. in 6.
- 90 Minor summa non comprehenditur sub majore adver-
sentem loquuntis.
- 91 Veniam petens à Princeps pro aliquo velicto; debet ex-
primere alteram, quam impetravit.